

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Категорія: Директори (фахівці) інклюзивно-ресурсних центрів (ресурсних центрів інклюзивної освіти), навчально-методичних центрів психологічної служби та психологи центрів професійного розвитку педагогічних працівників

Програму затверджено:

рішення кафедри освіти дорослих і цифрових технологій
від «7» січня 2025 р., протокол №1
рішення вченої ради
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
НАПН України
від «8» січня 2025 р., протокол № 1

1. Преамбула

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації директори (фахівці) Інклюзивно-ресурсних центрів (Ресурсних центрів інклюзивної освіти), навчально-методичних центрів психологічної служби та психологи центрів професійного розвитку педагогічних працівників (затверджено на засіданні кафедри психології управління протокол № 10 від 06 грудня 2023 р.); вченої ради Центрального інститут післядипломної педагогічної освіти (протокол № 09 від 20 грудня 2023 р.), вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти, протокол № 15 від 20 грудня 2020 р.).

Актуальність

В умовах соціальних трансформацій, які потребують глибинних перетворень у системі освіти, важливого значення набуває підготовка працівників психологічних служб, здатних забезпечити психологічний супровід реалізації освітньої політики як пріоритетної функції держави, що сприяє задоволенню освітніх і духовно-культурних потреб усіх суб'єктів навчально-виховного процесу, розвитку їхньої здатності до саморозвитку та навчання впродовж всього життя.

Програма підвищення кваліфікації директорів (фахівців) Інклюзивно-ресурсних центрів (Ресурсних центрів інклюзивної освіти), навчально-методичних центрів психологічної служби та психологи центрів професійного розвитку педагогічних працівників базується на компетентнісному підході, поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проекті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING). А також Відповідно до пунктів 27, 28, 30 Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 (зі змінами) Наказ «Про затвердження професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти», затвердженого Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 24.11.2020 р. № 2425.

Програма є нормативним документом для організації освітнього процесу для зазначеної категорії слухачів в Університеті, що *встановлює*:

- профілі загальних і спеціальних компетентностей фахівців системи освіти;

- вимоги до змісту підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів на компетентнісній основі;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання, досягнення яких передбачає оновлення, вдосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 7 і 8 (в окремих випадках за індивідуальним запитом за 9) кваліфікаційними рівнями вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК);
- вимоги до вибіркової складової підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за очною та очно-дистанційною формою;
- форми атестації слухачів підвищення кваліфікації;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості підвищення кваліфікації в умовах післядипломної освіти тощо.

Програма *використовується* у процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для окремих категорій слухачів – як педагогічних, так працівників психологічних служб;
- визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатору професій працівників психологічних служб за категоріями директори (фахівці) Інклюзивно-ресурсних центрів (Ресурсних центрів інклюзивної освіти), навчально-методичних центрів психологічної служби та психологи центрів професійного розвитку педагогічних працівників;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення навчальних і навчально-тематичних планів за певною категорією педагогічних працівників.

Особливе місце в цьому процесі належить системі післядипломної освіти, оскільки вона за своїм призначенням фактично забезпечує підвищення кваліфікації фахівців, є інструментом перебудови освітньої галузі і, відповідно, соціальних перетворень на якісно новому рівні. Саме в системі післядипломної освіти, враховуючи специфіку контингенту слухачів, можна створити інноваційно-розвивальне середовище, в якому, спираючись на професійний досвід фахівців, ініціювати їхній професійний та особистісний розвиток, сприяти проектуванню слухачем власної стратегії ефективної професійної діяльності як у воєнний час, так і повоєнний період.

Головна ідея підвищення кваліфікації цього напрямку слухачів полягає в розвитку їхніх загальних і спеціальних (посадово-функціональних та професійних) компетентностей на основі базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистісних інтересів і потреб, опанування ними сучасних методів, методик, технологій психологічної підтримки й супроводу освітнього процесу відповідно до запитів стейкхолдерів, держави у цілому щодо ефективного виконання професійних обов'язків педагогічних працівників та спеціалістів психологічних служб як у воєнний час, так і повоєнний період.

Розробник програми:

Москальова Алла Степанівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри освіти дорослих та цифрових технологій ДЗВО «Університет менеджменту освіти»;

Рецензенти:

О. М. Кокун, заступник директора Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, доктор психологічних наук, професор;

О. В. Брюховецька зав. кафедри психології та особистісного розвитку ННІМП ДЗВО «Університет менеджменту освіти», доктор психологічних наук, професор.

2. Загальна характеристика

Назва програми	Категорія слухачів: Директори (фахівці), ІРЦ (РЦО)
Цільова група	директори (фахівці) Інклюзивно-ресурсних центрів (Ресурсних центрів інклюзивної освіти), навчально-методичних центрів психологічної служби та психологи центрів професійного розвитку педагогічних працівників, до яких згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України Наказ МОН № 509 від 22.05.2018 «Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України» та Листом Міністерства освіти і науки України № 1/9-487 від 07.08.2018 належать: практичні психологи, соціальні педагоги, методисти та директори (завідувачі) методичних (навчально-методичних) кабінетів / центрів / лабораторій
Форма навчання	дистанційна
Обсяг програми	5 кредитів ЄКТС (150 годин) програма може складатися з різної кількості модулів – від одного до п'яти.
Тривалість та модель організації освітнього процесу	Навчальна програма може тривати від 1 до 8 тижнів із відповідним розподілом годин і кредитів ЄКТС.
Перелік професійних компетентностей, на опанування / розвиток / удосконалення яких спрямовано програму	<i>Інтегральна компетентність:</i> – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері освітньо-професійної діяльності, що передбачає професійної діяльності, яка характеризується комплексністю та невизначеністю і потребує розвитку психолого-педагогічної компетентності її суб'єктів. Загальні компетентності. Громадянська компетентність. Соціальна компетентність Цифрова компетентність Особиста та навчальна компетентність Лідерська компетентність Підприємницька компетентність Культурна обізнаність і самовираження Мовна компетентність Етична компетентність Спеціальні. Нормативно-правова. Здатність до здійснення психологічної профілактики Здатність Здатність до надання психологічної допомоги за запитом та/або відповідно до виявленої потреби в такій допомозі до здійснення психологічної діагностики Співпраця з педагогічними (науково-педагогічними) працівниками щодо організації ефективної освітньої діяльності та співучасть у створенні, підтримці та розвитку психологічно безпечного середовища: Здатність до здійснення власного професійного розвитку та самоосвіти. Здатність до здійснення організаційно-методичної діяльності під час виконання трудових функцій
Мета програми	полягає у вдосконаленні загальних та посадово-функціональних, професійних (за трудовою дією або групою трудових дій) компетентностей директорів (фахівців) Інклюзивно-ресурсних центрів (Ресурсних центрів інклюзивної освіти), навчально-методичних центрів психологічної служби та психологи центрів професійного розвитку педагогічних працівників, сприянні їхньому

	професійному та особистісному розвитку в умовах соціальних трансформацій
Очікувані результати навчання	• удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, філософських та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності слухачів; створення психологічних умов якісного забезпечення освітнього процесу; • отримання додаткових та удосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійної діяльності щодо збереження та зміцнення психічного та соціального здоров'я, сприяння особистісному, інтелектуальному, фізичному і соціальному розвитку здобувачів освіти шляхом доповнення сучасних методів навчання та виховання ефективними психолого-педагогічними технологіями; сприяння забезпеченню психологічної безпеки, надання психологічної і соціально-педагогічної допомоги всім учасникам освітнього процесу. • активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку слухачів, їх ціннісного ставлення до професійно-особистісного зростання тощо.
Методи та форми проведення занять	Навчально-методичне забезпечення дистанційного курсу представлено такими компонентами: 1. Дистанційний курс, який містить: • лекції, відеолекції • презентації • текстові матеріали • тестові завдання • практичні завдання 2. Форми організації занять: лекції, практичні заняття, тренінги 3. Консультаційна підтримка, яка надається куратором-тьютором.
Ресурсне забезпечення онлайн та дистанційного навчання	Zoom, BBB, Google classroom
Оцінювання, підсумковий контроль	Оцінювання навчальних досягнень учасників курсу здійснюється за результатами виконання практичних завдань та тестів (зараховано/незараховано) Практичні завдання спрямовані на закріплення теоретичних знань та умінь, отриманих під час навчання.

3. Структура програми

<i>№ з/п</i>	<i>Змістові модулі</i>	<i>Лекція</i>	<i>Практичне заняття</i>	<i>Самостійна робота</i>
1	<i>Модуль 1. «Освітологічний і нормативно-правовий»</i>	10	10	10
2	<i>Модуль 2 «Організація інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти»</i>	10	10	8
3	<i>Модуль 3. «Психологічна готовність педагогічних працівників в закладах освіти»</i>	10	10	10
4	<i>Модуль 4. «Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в закладах освіти»</i>	10	12	10
5	<i>Модуль 5. Інформаційно-комунікаційний</i>	10	12	8
	Підсумковий контроль			2
	Всього	50	52	48
	Разом: 150 год.			